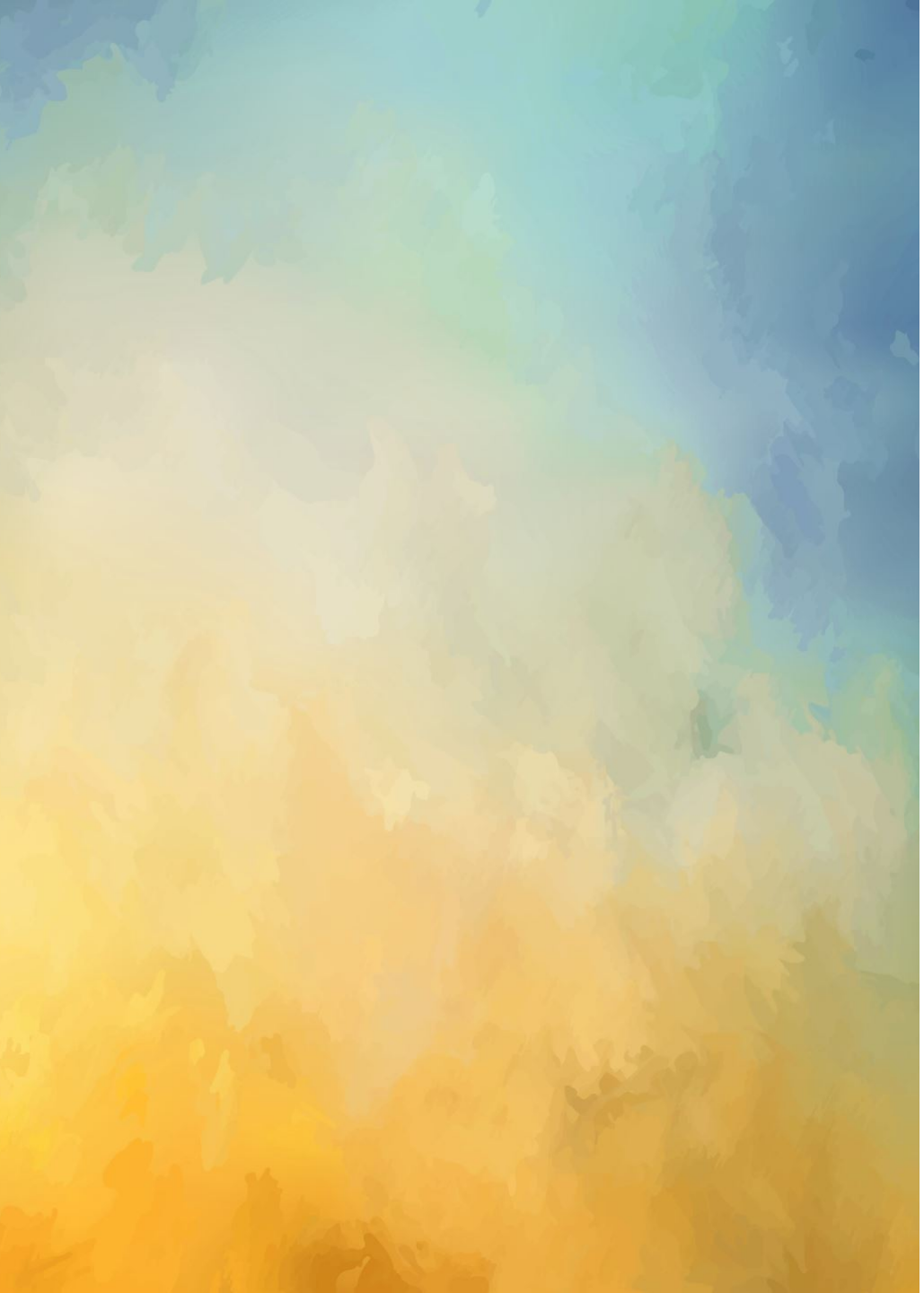

PROFESSIONELE WEERSTAND

dr. Tjeerd van de Laar

Tilburg Center of the Learning Sciences (TiCeLS)

Department of Philosophy (DFI)

GEN-AI EN ONDERWIJS

Met **professionele weerstand** bedoel ik het vermogen om vanuit je eigen ambacht/expertise (bijvoorbeeld het leraarschap) op inhoudelijke wijze, weloverwogen weerstand te bieden aan de (vaak als vanzelfsprekend ervaren) neiging en/of voorstellen van anderen om GenAI te introduceren in jouw professionele praktijk (bijvoorbeeld het onderwijs).

WAT IS HIER VOOR NODIG?

- Kennis van GenAI – wat is het, hoe werkt het, wat kan het?
- Besef van je eigen expertise (professionele identiteit)

BELANGRIJKSTE PRINCIPE: VOORSPELLING

DOELEN EN WAARDEN

- Wat is het allerbelangrijkste dat jij jouw leerlingen met jouw vak wil bijbrengen (leer**doel**)? Dit kan bepaalde kennis zijn, maar ook een bepaalde vaardigheid of een attitude.
- Waarom vind je het door jou benoemde leerdoel belangrijk? Met andere woorden: wat is de **waarde** die je aan het leerdoel verbindt?

VOORBEELDEN

- **Engels** – lln kunnen zichzelf uitdrukken in Engels → zelfredzaamheid, communicatie
- **Nederlands** – lln kunnen zakelijke teksten lezen → autonomie, burgerschap
- **Economie** – lln kunnen een persoonlijke boekhouding organiseren → vrijheid, autonomie, welzijn

De waarden zeggen iets over de weg naar de doelen (didactiek, pedagogiek)!

HET SCHOOLVAK FILOSOFIE (VO)

- **Doelen** : argumenten leren herkennen, argumenten op waarde kunnen schatten
- **Waarden** : waarheid, integriteit, (epistemische) rechtvaardigheid, democratie

Rol voor GenAI?

DOELEN EN WAARDEN VAN SCHRIJFONDERWIJS

- Je eigen overtuigingen en voorkeuren kunnen verwoorden → communicatie
- Je eigen gedachten onder ogen kunnen komen → (zelf)kritisch denken, autonomie
- Overtuigingen en voorkeuren van anderen tot je kunnen nemen → communicatie, kennis
- Deelnemen aan de schriftelijke traditie van wetenschap en politiek → kennis, burgerschap
- Eigenaarschap van geschreven teksten kunnen ervaren en waarderen (Leonie Sliepenbeek) → communicatie, welzijn

TAKEAWAY

- *It takes one to know one*
- Het belang van modelleren
- Funderend onderwijs

Dus pas op met GenAI in (schrijfonderwijs) en gebruik het alleen als je goede redenen hebt om te denken dat het echt helpt om de leerdoelen (van de leerlingen) op de juiste wijze te realiseren. Bied zo nodig **professionele weerstand** .

REFERENTIES

- Guest, O. e.a. (2025). ‘Against the uncritical adoption of AI technologies in academia.’ https://zenodo.org/records/17065099
- Pangrazio, L. (2026). ‘The (im)possibility of AI literacy.’ https://doi.org/10.1080/17439884.2026.2615553
- Hermans, F. (doorlopend). Newsletter – Felienne Hermans
- Sliepenbeek, L. (doorlopend). Leonie Sliepenbeek | LinkedIn
- Laar van de, T. & Loo, van der J. (2025). ‘ChatGPT en onderwijs, van hype naar bewuste toepassing’. *Spinoza*. Jaargang 28, p. 40-43. Spinoza_februari_2026_online-compressed.pdf